

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ

Постійний розвиток світової економіки і торгівлі стимулює утворення все більшої кількості відходів виробництва, і життєдіяльності. Щорічно на нашій планеті викидають мільярди тон промислових та побутових відходів, а також сотні кубокілометрів стоків. Непоправної шкоди природі наносить хімічне забруднення ґрунту через недотримання правил поводження з відходами. Не менш гостро ця проблема стоїть і перед Україною з її застарілими технологіями і небажанням окремих підприємців виконувати закони, які регулюють цю сферу. Проблема роботи з відходами є однією з ключових в екологічному законодавстві України. Це пов'язано з тим, що неправильне поводження з ними має найбільші негативні наслідки для навколишнього середовища. Складність проблеми посилюється необхідністю виділення територій для зберігання або утилізації відходів.

Згідно ст. 1 Закону України «Про відходи» відходами є будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник буде позбавлятися, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення [1].

У Законі України «Про відходи» також вказано основоположні принципи та аспекти державної екологічної політики у сфері взаємодії з відходами. Серед них: охорона, та захист навколишнього середовища та здоров'я людини від шкідливого, забезпечення розумного використання матеріально-сировинних ресурсів в межах своїх потреб та енергетичних ресурсів, науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства щодо створення та використання відходів з метою забезпечення його сталого розвитку.

Міністерство екології та природних ресурсів України є уповноваженим органом виконавчої влади у сфері поводження з відходами. Даний орган регулює державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Крім того, деякі функції щодо нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища покладено на обласні, Київську та міські держадміністрації, інші органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції. Діяльність що стосується взаємодії з небезпечними відходами підлягає ліцензуванню. Всі без виключення відходи, які створюються на

території України і на які поширюється дія Закону України «Про відходи», підлягають державному обліку та паспортизації в порядку, встановленому КМУ. Основою системи і форм звітності, порядку пред'явлення та користування певної інформації про відходи, а також порядок перегляду їх номенклатури є державний класифікатор відходів.

Для регулювання збору, обробки, зберігання та аналізу інформації про об'єкти утворення, оброблення та утилізації відходів ведеться їх реєстр, в якому визначаються номенклатура, обсяги утворення, кількісні та якісні характеристики відходів, інформація про поводження з ними та заходи щодо зменшення обсягів утворення відходів і рівня їх небезпеки. Реєстр ведеться на підставі звітних даних виробників відходів, відомостей уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами.

Виробники та власники відходів, а також Міністерство екології та природних ресурсів (його структурні підрозділи), обласні, Київська міські держадміністрації, ведуть моніторинг місць утворення, зберігання і видалення відходів для здійснення прогнозувань та наслідків впливу відходів на навколишнє середовище. Цей моніторинг є складовою єдиної системи державного моніторингу навколишнього середовища. Виходячи з даних моніторингу, Міністерство екології та природних ресурсів, а також інші уповноважені органи виконавчої влади у сфері поводження з відходами забезпечують заінтересовані органи виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємства, громадян та їх об'єднання інформацією про розташування місць чи об'єктів зберігання і видалення відходів, їх вплив на стан навколишнього середовища та здоров'я людини.

Існуюча, нормативна база регламентує роботу по збору, зберіганню, транспортуванню та утилізації відходів різного виду та ступеня небезпеки. На всій території України здійснюється державний моніторинг за обігом відходів, що підлягають державному обліку і контролю. Держава в особі відповідних уповноважених органів вводить в дію норми і правила у сфері використання відходів, здійснює нагляд за їх виконанням, проводить необхідні експертизи та дослідження, застосовує заходи дисциплінарної, адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності та виконує інші функції, пов'язані із забезпеченням захисту навколишнього середовища. Однак, для повноцінної реалізації державою всіх його функцій у сфері захисту природи і, зокрема, в питанні звернення відходів, необхідно дотримання відповідних норм і вимог з боку їх власників.

Список використаних джерел

1. Про відходи : Закон України від 5 бород. 1998 р. // Відомості. — 1998. — № 36-37. — Ст. 242.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 черв. 1991 р. // Відомості. — 1991. — № 41. — Ст. 546.
3. Про житлово-комунальні послуги : Закон України від 24 черв. 2004 р. // Відомості. — 2004. — № 47. — Ст. 514.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Чумаченко І. Є.